

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U100551

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-04-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пивовар Майя Сергіївна

2. Pyvovar Maiia Serhiivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право. Право

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 26-03-2021

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. С. Бандери, буд. 12, м. Львів, Львівська обл., 79013, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 35.052.036

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. С. Бандери, буд. 12, м. Львів, Львівська обл., 79013, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. С. Бандери, буд. 12, м. Львів, Львівська обл., 79013, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 10.15.33, 10.15.35

Тема дисертації:

1. Правові засади взаємодії державної влади та опозиції в період демократичної трансформації: перспективи законотворення

2. Legal bases of interaction of the state power and opposition in the period of democratic transformation: prospects of legislation

Реферат:

1. Дисертація присвячена питанням комплексного аналізу правових засад взаємодії державної влади та опозиції в період демократичної трансформації, проаналізовано принципи, правові та політико-правові механізми, виокремлено проблеми та перспективи правового регулювання такої взаємодії. Встановлено, що до проблем взаємодії державної влади та опозиції зверталися у своїх доктринальних дослідженнях велика кількість вчених різних галузей знань та спеціальностей, що свідчить про достатньо високий ступінь наукового опрацювання цієї теми та її міждисциплінарний характер. Визначено, що методологія дослідження правових засад взаємодії державної влади та опозиції в період демократичної трансформації – це система методів, підходів, способів, принципів наукового пізнання, загальнотеоретичних концепцій та категорій, які в сукупності розкривають правові засади такої взаємодії, зважаючи на їх специфіку та перспективи законотворчої діяльності. Встановлено, що в структуру методології дослідження правових засад

взаємодії державної влади та опозиції в період демократичної трансформації, крім наукових методів, входитимуть також і принципи наукового пізнання: принцип науковості, принцип об'єктивності, принцип повноти і всебічності, принцип наступності, принцип конкретності та принцип комплексності. Визначено, що опозиція, згідно з широким підходом, – це сукупність парламентських, позапарламентських об'єднань, громадян України та інших категорій осіб, які не поділяють офіційний внутрішньополітичний та/чи зовнішньополітичний курс, який провадять органи державної влади. Парламентська опозиція, відповідно до вузького підходу, – це сукупність депутатських фракцій та народних депутатів України, які не ввійшли до складу коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України, офіційно заявили про свою опозиційність та виявили бажання об'єднатися задля спільної роботи щодо критики діяльності Кабінету Міністрів України й контролю за ним. Обґрунтовано, що в характеристиці опозиції як політико-правового явища важливим також є дослідження її функцій як основних напрямків, сфери діяльності суб'єктів опозиційної діяльності щодо їх впливу на суспільні відносини та відносини з органами державної влади. Доведено, що для успішної взаємодії державної влади й опозиції в сучасних умовах демократичної трансформації Української держави з держави перехідного типу до конституційної не можливо перейняти в чистому вигляді загальноприйняту модель функціонування опозиції. Наголошено на тому, що для Української держави найоптимальнішим варіантом є поєднання характеристик різних моделей опозиційної діяльності, зважаючи на національні, політичні, історичні, економічні, геополітичні, культурні та соціальні чинники розвитку. Подано авторське визначення принципів взаємодії державної влади й опозиції як основних вихідних положень загального характеру, які визначають політико-правову природу, сутність та напрямки взаємодії державної влади й опозиції. Виділено два основних напрямки реалізації засад взаємодії державної влади й опозиції у виді правових та політико-правових механізмів такої реалізації. Акцентовано увагу на тому, що перехід України у 2004 році до змішаної парламентсько-президентської республіки та її відновлення у 2014 році ще раз підкреслили необхідність законодавчого регулювання діяльності опозиційної діяльності та встановлення належних правових гарантій для забезпечення такої діяльності як у парламенті, так і поза його межами. Взято до уваги те, що правові механізми взаємодії державної влади й опозиції в європейських державах пройшли свій шлях становлення й розвитку, що дозволяє поділити їх на сталі демократії з багатолітніми традиціями та молоді демократії, становлення яких відбулося на межі 80–90-х років XX століття. Зосереджено увагу на тому, що правове регулювання механізмів взаємодії державної влади й опозиції відбувається переважно на рівні регламентів парламентів, у яких урегульовується статус меншості. Передбачено, що в Законі України «Про опозицію та опозиційну діяльність», який врегульовуватиме правовий статус парламентської опозиції, необхідно закріпити засади діяльності парламентської опозиції, порядок її створення та припинення діяльності, повноваження у Верховній Раді України та у відносинах з іншими органами публічної влади, перелік посад у керівництві Верховної Ради України та її органах, форми, методи та гарантії діяльності, фінансове забезпечення та відповідальність за порушення законодавства. Зазначено, що поряд із переконанням у необхідності конституційних змін та прийняття Закону України «Про опозицію та опозиційну діяльність» надзвичайними завданнями як для держави, так і для суспільства є збереження політичної багатоманітності, реальна можливість обрання представників державної влади з альтернативними поглядами, незалежні засоби масової інформації, вільне вираження своїх поглядів і критики державної влади, ефективний громадський контроль за діяльністю влади, а також конструктивна взаємодія опозиції й державної влади.

2. The dissertation is devoted to the issues of complex analysis of legal bases of interaction of state power and opposition in the period of democratic transformation, principles, legal and political-legal mechanisms are analyzed, problems and prospects of legal regulation of such interaction are singled out. It is established that the problems of interaction between state power and opposition were addressed in their doctrinal studies by a large number of scholars in various fields of knowledge and specialties, which indicates a fairly high degree of scientific study of this topic in the literature and its interdisciplinary nature. It is determined that the methodology of research of legal bases of interaction of the state power and opposition in the period of democratic transformation is a system of methods, approaches, ways, principles of scientific knowledge, general theoretical concepts and

categories which together reveal legal bases of such interaction, considering their specificity and prospects of legislative activities. It is established that the structure of the methodology of research of legal bases of interaction of state power and opposition in the period of democratic transformation besides scientific methods will also include principles of scientific knowledge: principle of scientificity, principle of objectivity, principle of completeness and comprehensiveness, principle of continuity, principle of concreteness and principle of complexity. It is determined that the opposition according to the "broad approach" is a set of parliamentary, non-parliamentary associations, citizens of Ukraine and other categories of persons who do not share the official domestic and / or foreign policy course pursued by public authorities. The parliamentary opposition, according to the "narrow approach", is a group of parliamentary factions and people's deputies of Ukraine who are not part of the coalition of parliamentary factions in the Verkhovna Rada of Ukraine, officially declared their opposition and expressed a desire to unite to work together to criticize and control on the activities of the Cabinet of Ministers of Ukraine. It is substantiated that in characterizing the opposition as a political and legal phenomenon, it is also important to study its function as the main areas, areas of activity of opposition actors in terms of their impact on public relations and relations with public authorities. It is proved that for successful interaction of state power and opposition, in modern conditions of democratic transformation of the Ukrainian state from a state of transitional type to constitutional, it is impossible to adopt, in its pure form, the generally accepted model of opposition functioning. It is emphasized that for the Ukrainian state the best option is to combine different characteristics of different models of opposition activities taking into account national, political, historical, economic, geopolitical, cultural and social factors of development. The author's definition of the principles of interaction between state power and opposition as the main starting points of a general nature, which determine the political and legal nature, essence and directions of interaction between state power and opposition, is presented. There are two main directions of implementation of the principles of interaction between the government and the opposition in the form of legal and political-legal mechanisms of such implementation. Attention is focused on the fact that the legal regulation of the mechanisms of interaction between the state authorities and the opposition takes place mainly at the level of parliamentary regulations, which regulate the status of a minority. It is stipulated that the Law of Ukraine "On Opposition and Opposition Activities", which will regulate the legal status of the parliamentary opposition, should establish the principles of parliamentary opposition, the procedure for its establishment and termination, powers in the Verkhovna Rada of Ukraine and in relations with other public authorities. in the leadership of the Verkhovna Rada of Ukraine and its bodies, forms, methods and guarantees of activity, financial support and responsibility for violations of the legislation. It is noted that along with the belief in the need for constitutional changes and the adoption of the Law of Ukraine "On Opposition and Opposition Activities" the most important tasks for both the state and society are to preserve political diversity, a real opportunity to elect government officials with alternative views, independent media, free expression of their views and criticism of state power, effective public control over the activities of power, as well as constructive interaction between the opposition and state power.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальчук Віталій Богданович
2. Kovalchuk Vitalii Bohdanovych

Кваліфікація: д.ю.н., 12.00.01, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цуркан-Сайфуліна Юлія Василівна
2. Tsurkan-Saifulina Yuliia Vasylivna

Кваліфікація: д.ю.н., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Котуха Олександр Степанович

2. Kotukha Oleksandr Stepanovych

Кваліфікація: к.ю.н., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бортник Надія Петрівна

2. Bortnyk Nadiia Petrivna

Кваліфікація: д.ю.н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Забокрицький Ігор Ігорович

2. Zabokrytskyi Ihor Ihorovych

Кваліфікація: к.ю.н., 12.00.01, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. **Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Жаровська Ірина Мирославівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Жаровська Ірина Мирославівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.